

NIVALA

Kasvatamme tulevaisuutta

KOULUTERVEYS- KYSELYN TULOSTEN YHTEENVETO 2025 NIVALA

Hyvinvointikoordinaattori Meri Vähäkangas

Kouluterveyskysely 2025 Nivala

- Vastaajat:

• Perusopetuksen 4. ja 5.luokat	vastanneita 294 (kattavuus 85%)
• 8. ja 9. luokat	vastanneita 291 (kattavuus 76%)
• Lukion 1. ja 2. vuosi	vastanneita 83 (kattavuus 76%)
• Ammatilliset 1. ja 2. vuosi	vastanneita 233 (kattavuus 47%*)

Aihealueet:

• Koulun fyysiset työolot
ja koulutapaturmat	• Osallisuus
• Koulunkäynti ja oppiminen	• Päihteet ja riippuvuudet
• Kouluyhteisö	• Ruokatottumukset ja kouluruokailu
• Liikunta ja nukkuminen	• Sosiaaliset suhteet
• Mielen hyvinvointi	• Terveys
• Muut	• Vapaa-aika
• Opiskeluhuollon palvelut
ja avunsaanti	• Väkipalta, syrjintä ja häirintä

*Kattavuuslaskelmat perustuvat ammatillista perustutkintoa suorittavien alle 21-vuotiaiden uusien opiskelijoiden määrään vuosina 2023-2024

Keskeisiä ilonaiheita nivalalaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista

- Suurin osa lapsista ja nuorista voi hyvin, on tyytyväinen elämäänsä ja arkirythmi on kunnossa.
- Lähes jokaisella lapsella ja nuorella on ainakin yksi läheinen ystävä. Koulukiusaamista esiintyy keskimäärin vähän.
- Humalajuominen ja huumeiden kokeilu ovat vähentyneet. Raittiiden nuorten määrä on kasvanut erityisesti lukiossa.
- Nuoret kokevat voivansa vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa ja luottavat saavansa apua tarvittaessa.

Keskeisiä huolen aiheita nivalalaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista

- Ahdistuneisuus, koulu-uupumus ja koulumotivaation lasku ovat yleistyneet.
- Alle puolet harjaa hampaansa kahdesti päivässä – selvästi alle valtakunnallisen keskiarvon
- Nikotiinipussien ja sähkösavukkeiden käyttö kasvaa sekä rahapelaaminen

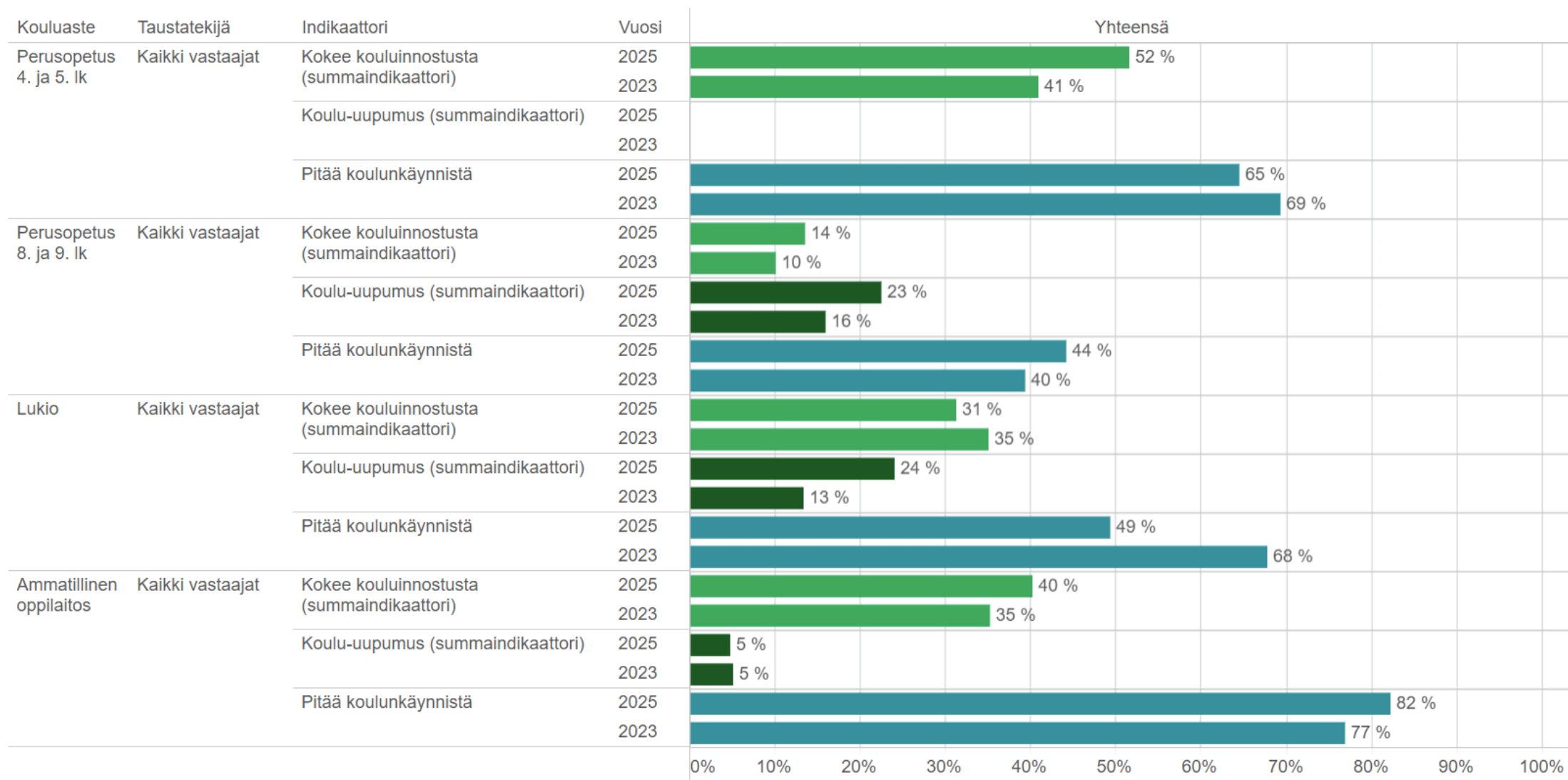

Koulun fyysiset olot ja tapaturmat

- Tapaturmia koulussa tai koulumatkalla on sattunut hieman enemmän kuin v.2023. Suhteessa eniten sattuu alakouluikäisillä.

Koulunkäynti ja oppiminen

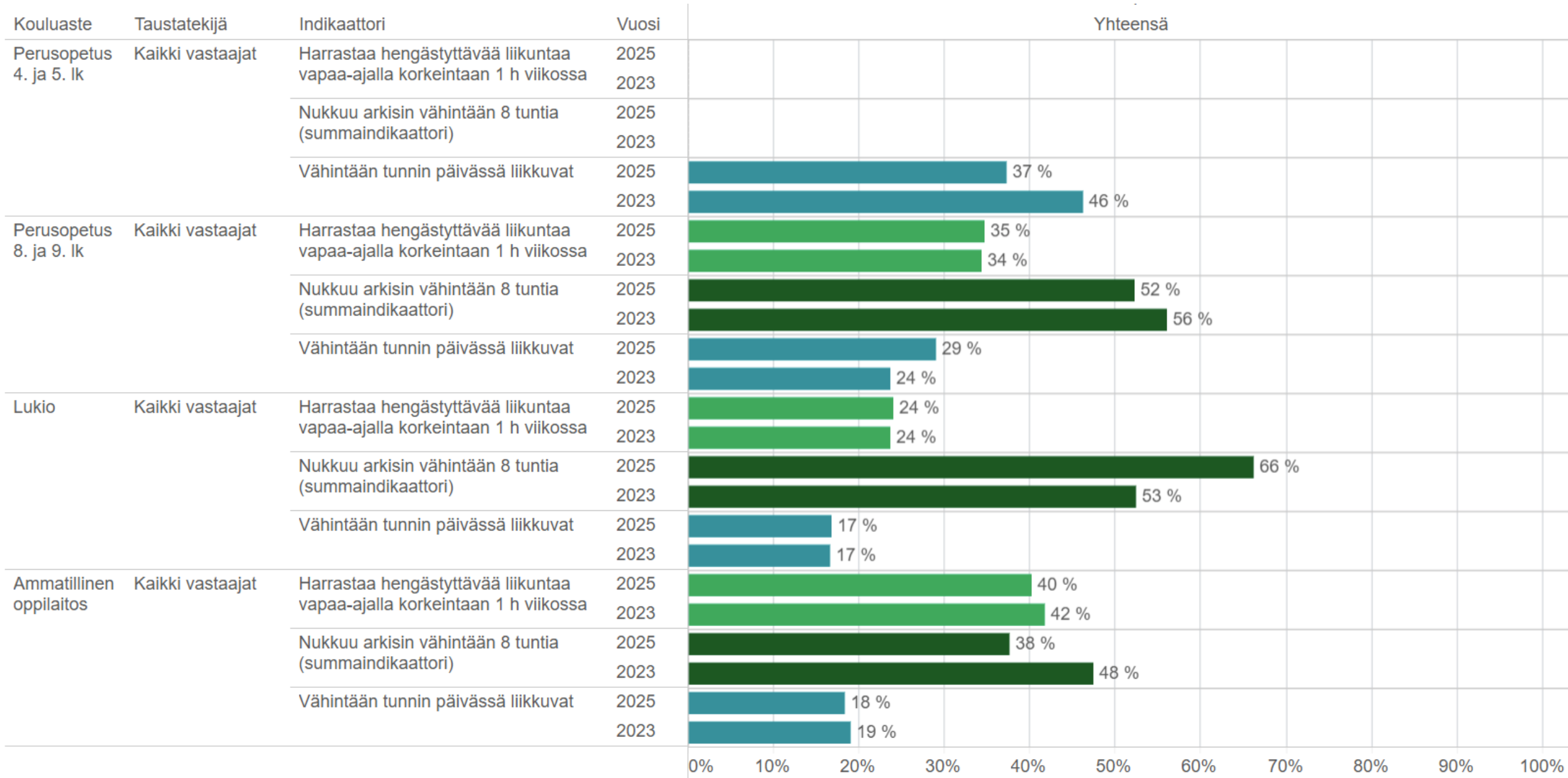

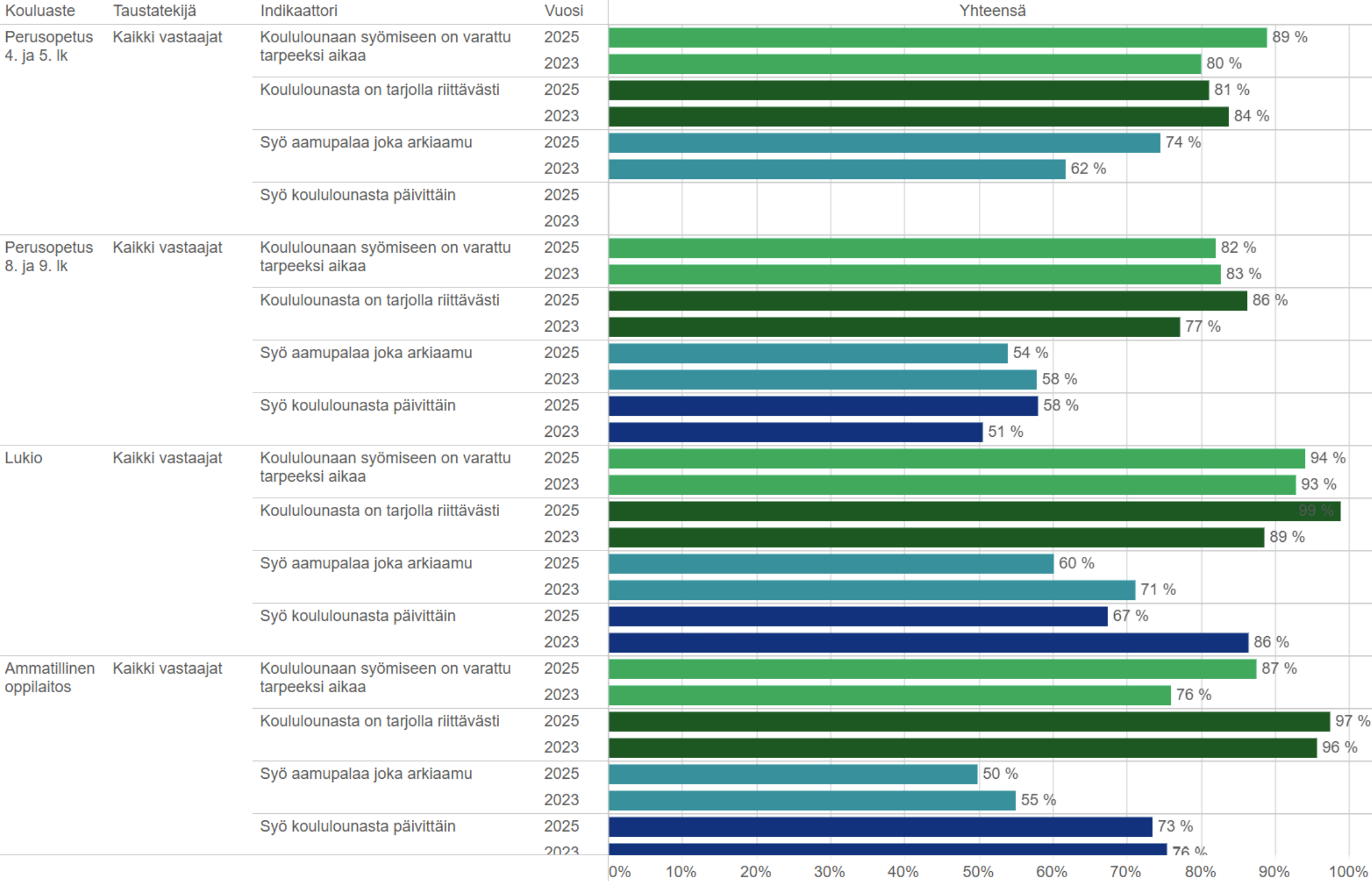
Kouluyhteisö

- Perusopetuksen 8. ja 9. lk indikaattorit parantuneet selvästi. Summaindikaattori ”Luokan tai ryhmän ilmapiiri on hyvä” noussut 46% → 56%
- Lukiossa (66%) ja ammatillinen oppilaitos (80%) tulokset samaa luokkaa kuin aiemmin

Liikunta ja nukkuminen

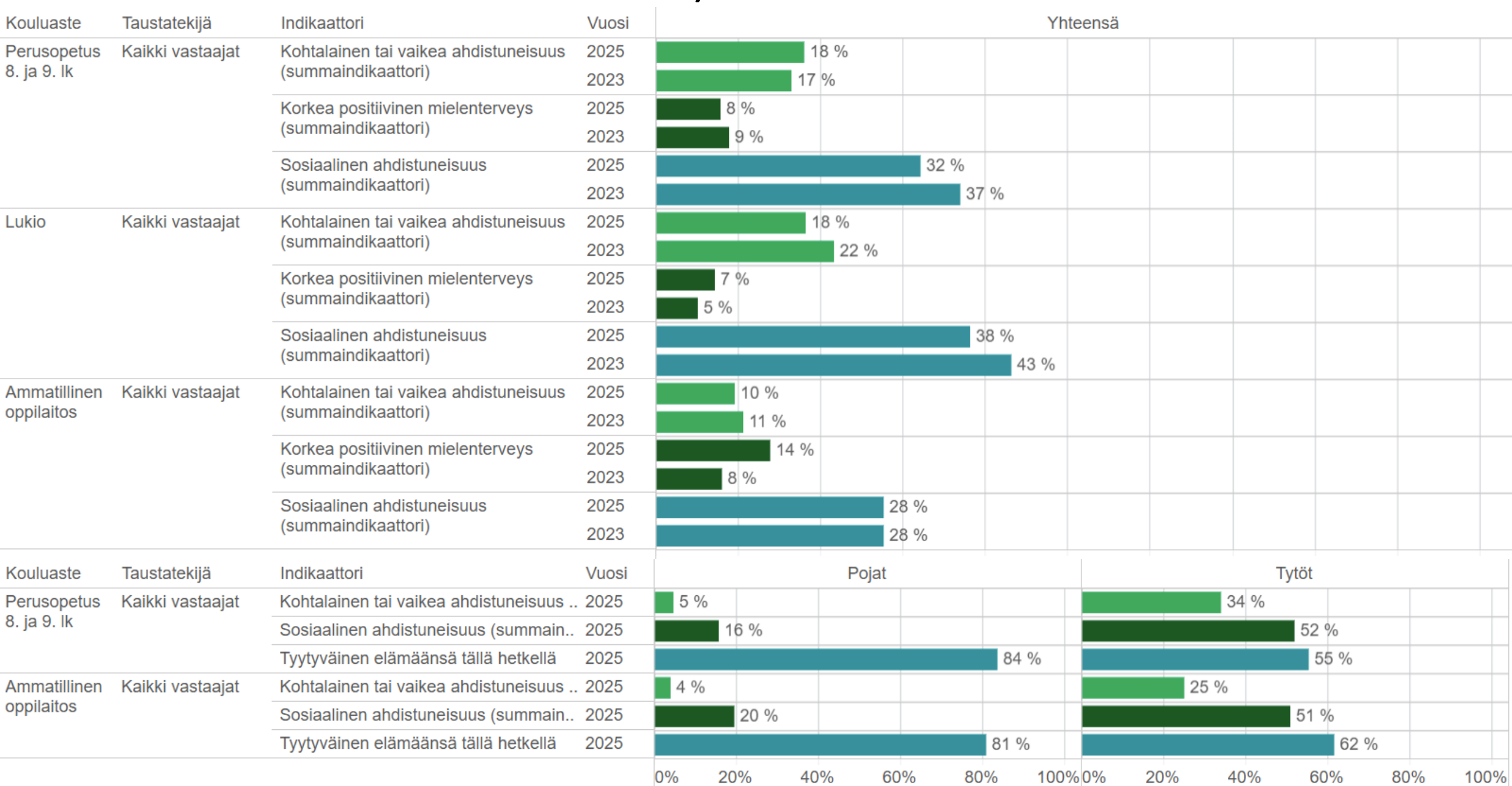

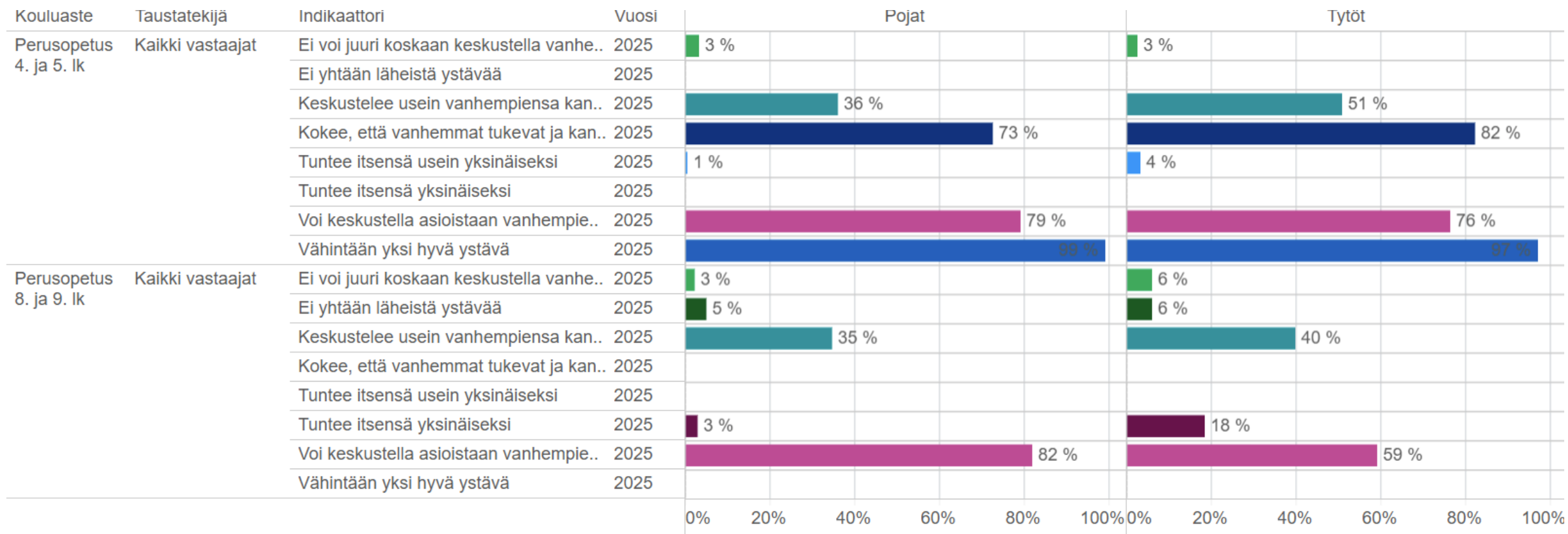
Päihhteet ja riippuvuudet

- **Raittius** lisääntyy ja humalajuominen vähenee kaikilla kouluasteilla.
- **Nikotiinipussien käyttö kasvaa huolestuttavasti**, erityisesti ammatillisissa oppilaitoksissa. Poikien käyttö on 2–3 kertaa yleisempää kuin tyttöjen. Tupakointi vähenee. Nikotiinipusseja ja nuuskaa käytetään Nivalassa enemmän kuin Suomessa keskimäärin. Yläkoulun ja ammattiin opiskelevat tytöt käyttävät sähkösavukkeita enemmän kuin pojat.
- **Rahapelaaminen yleistyy pojilla**, vaikka rahapelaamisen ikäraja on 18 vuotta. Viikoittain pelaa jopa 4-6 % yläkoulun ja ammatillisen oppilaitoksen pojista.
- **Huumeiden kokeilu on hieman vähentynyt.**
- **Ammattiin opiskelevilla nuorilla on 2,5–3 kertaa suurempi riski päihde- ja peliongelmiin** kuin muilla nuorilla.

Mielen hyvinvointi

Sosiaaliset suhteet

Terveys

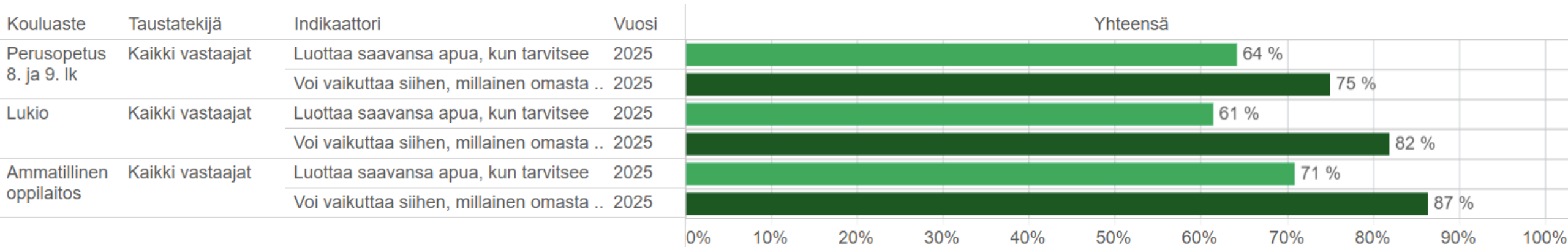
- Perusopetuksen 4. ja 5.lk sekä 8. ja 9.lk alle puolet harjaa hampaansa kahdesti päivässä. (vrt. koko maa 4. ja 5.lk 74%)
- Ehkäisyn käyttö sukupuoliyhdyntöissä on parantunut koko maan tasolle
- Yhä useampi kokee oman terveydentilansa paremmaksi ja monipaikkakipu on myös vähentynyt

Opiskeluhuollon palvelut ja saatavuus

- Vain puolet kaikista ikäluokista kokevat terveystarkastuksen laadukkaaksi
- Kouluterveydenhoitajan käynnit muutoin kuin terveystarkastusten yhteydessä eivät ole juurikaan lisääntyneet
- Koulupsykologikäynnit ovat vähentyneet, mutta suurin osa halukkaista on kuitenkin palveluihin päässyt
- Kuraattorikäynnit puolestaan ovat lisääntyneet

Osallisuus

- Osallisuuden indikaattoreita on vähennetty tämän vuoden kyselyssä kahteen, mutta yhä edelleen suurin osa nuorista kokee pystyvänsä vaikuttamaan omaan tulevaisuuteen ja luottaa saavansa apua kun sitä tarvitsee. Tulevaisuudenusko on jopa parantunut nivalalaisilla nuorilla.

Vapaa-aika

- 4. ja 5. lk viikottain harrastaa 86%, 8. ja 9. lk 76%, lukiolaisista 89% ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. asteen opiskelijoista 74%.
- Noin joka kolmas yläkoululaisista kokee Nivalassa olevan kiinnostavaa tekemistä ja oleskelutiloja nuorille. Lukiolaisista lähes puolet, mutta ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista vain 29% (vrt. 2023 39%)
- Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista vain puolet tietävät asuinalueensa harrastusmahdollisuuksista
- Joka kolmas lukiolaisista tekee palkallista työtä opiskelujen ohella (vrt. koko maa 24%)

Väkivalta, syrjintä ja häirintä

- Koulukiusaaminen on edelleen huomattavasti vähäisempää kuin koko maassa. Alakoulujen osalta kuitenkin koulukiusaaminen on hieman lisääntynyt. 31% on ollut kiusattuna tai osallistunut koulukiusaamiseen lukukauden aikana. 6% kokee kiusaamista viikoittain.
- Alakouluikäisistä yhä useampi on myös kokenut fyysistä uhkaa ja vanhempien fyysistä väkivaltaa, kasvua on juurikin poikien osalta. Myös ammatillisen oppilaitoksen pojat ovat kokeneet enemmän fyysistä uhkaa.
- Tytöt kohtaavat enemmän seksuaalista häirintää ja joka kymmenes yläkoululainen tyttö on kohdannut seksuaaliväkivaltaa.

**Vahvuudet ja
kehityskohteet**

4. ja 5. luokkalaaiset

Ilonaiheet

- Koulukiusaaminen on harvinaisempaa koko maan keskiarvoon nähden
- Kouluinnostus on noussut, jo yli puolet vastaajista kokee kouluinnostusta
- Koululounaan syömiseen koetaan olevan riittävästi aikaa ja se tarjotaan sopivaan aikaan
- Yhä useampi syö aamupalan joka arkipäivä

Huolenaiheet

- Hampaiden harjauksessa on edelleen paljon petrattavaa
- Osallisuus koulun suunnitteluun on laskenut useissa osa-alueissa yhä edelleen ja on myös koko maan keskiarvoa huomattavasti alhaisempi
- Lasten liikkuminen on vähentynyt

8. ja 9. luokkalaiset

Ilonaiheet

- Luokan ja ryhmän ilmapiirin koetaan parantuneen ja mahdollisuus keskustella koulun aikuisen kanssa on parantunut
- Muiden päihteiden paitsi tupakkatuotteiden käyttö on vähentynyt
- Kiusaaminen on edelleen vähäisempää kuin muualla maassa
- Koululounaan syö yhä useampi

Huolenaiheet

- Hampaiden harjaus
- Nikotiinituotteiden runsas käyttö
- Unen ja levon määrä on vähentynyt ja myös koko maan keskiarvoon nähden heikompi

Lukion 1. ja 2. vuosi

Ilonaiheet

- Raittiiden nuorten määrä on lisääntynyt
- Yhä useampi kokee terveydentilansa hyväksi
- Netissä tapahtunut seksuaalinen häirintä on vähentynyt lukiolaisten osalta huomattavasti
- Rahapelaamista lukiolaiset eivät harrasta
- Lukiolaiset kokevat harrastusmahdollisuuksien parantuneen Nivalassa
- Opettajat kohtelevat poikkeuksetta reilusti opiskelijoita

Huolenaiheet

- Hampaiden harjaus
- Koulu-uupumus on lisääntynyt ja koulunkäynnistä pitävien osuus on laskenut 49%:iin
- Lukiolaisilla on Nivalassa taloudellinen tilanne heikompi kuin koko maassa keskimäärin
- Koululounaan syö yhä harvempi päivittäin
- Tyttöjen mielenterveys

Ammatillinen oppilaitos

Ilonaiheet

- Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla hampaiden harjauksessa on parannusta
- Korkea positiivinen mielenterveys yhä useammalla
- Häirinnän kokemuksia vähemmän kuin muualla maassa
- Koululounas maistuu suurimmalle osalle

Huolenaiheet

- Vapaa-ajan toimintaa ei koeta olevan riittävästi tai riittävän mielekäästä
- Päihteiden käyttö edelleen yleisempää muuhun maahan nähden
- Unen ja levon riittävyys

YHTEENVETOA

- Valtaosa lapsista ja nuorista voi hyvin, on tyytyväinen elämäänsä ja arkirythmi on kunnossa.
- Ystävyyssuhteet ovat vahvoja – lähes jokaisella on ainakin yksi läheinen ystävä.
- Koulukiusaaminen on vähäisempää kuin valtakunnallisesti, mutta alakouluissa on havaittavissa lievää kasvua.
- Lasten ja nuorten hyvinvointia voidaan edistää vahvistamalla yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuutta kouluissa. Lisäksi on tärkeää panostaa terveellisiin elintapoihin, kuten riittävään uneen, suun terveyteen ja päihteettömyyteen.